

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Vindex Libertatis Ecclesiasticae || Et Martyr || S.
Engelbertvs || Archiepiscopus Co-||loniensiſ Princeps ||
Elector, &c.**

Gelenius, Aegidius

Coloniae Agrippinae, 1633

Notatio ad Caput Sextum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9728

Leuit. 3.

Per caudam hostiæ, bonus finis designatus est in lege. Hostiam sine cauda offerre non licuit: neque Deo vita bona sine bono sine placebit. **A**
 Sciens scriptum beatus ille, Qualem te inuenero, talem te iudico: maxime à religiosis expetere solebat, quatenus ei finem bonum suis orationibus apud Deum obtinerent: quod & factum est eo, quo iam dicemus, ordine.

Notatio ad Caput Sextum.

B. ENGELBERTVS horas Canonicas non negligit in itinere.

In manuscriptis hoc caput à præcedenti non distinguitur. **O**bseruatu dignum est, quod **B. ENGELBERTVS** in itinere **B** & precum horariarum pensum accurarit, & in comitatu suo Clericorum duxerit multitudinem.

§. Comes Tremonia.

Tremonie-
sis comita-
tus.

*Bertius in
comm. rerū
Germ. lib. 3.
in Tremonia.*

Rēpublicā Tremonieſem olim pro Imperatore Comes seu Regius vicarius vniuersam administrabat cum consilio Borchmānorum, id est Castrensiū ex antiquæ nobilitatis Familijs: Quæ Comitum Tremoniensium dignitas licet antiquitus à solâ Regum beneficentiâ penderet, ex quo tamen à domo Saxonica Imperii dignitas translata fuit, Cæsaresq; rarius in Westphalia versabantur, ita hæreditaria esse cœpit, vt Comitum successores clientelæ seu feudi nomine eam ab Imperatore acciperent. Sed postmodum à Conrado Comite anno 1343, vt docent venditionis ipsius tabulæ, alienatio à maioribus ipsius facta, sub certis legibus rata est habita, atque in Senatum Comitatus medietas translata est, ita vt magistratus & Comes diu admodum partitam æqualiter

C**D**

A qualiter iurisdictionem exercerent, donec Ioannes Steckius, * hereditario habet Bertius.
 iure * dotali acquisitam ab Lindenhorstiorum familiâ, alteram comitatus medietatem cum iure gladij senatui Tremoniensi venderet, unde totius liberi comitatus, seu **VRIGRAVIATVS** administratione & curâ hodie proconsules ibidem vtuntur. Hanc in Senatuum Comitatus translationem Maximilianus I. Imp. Anno 1504. Regio suo diplomate confirmavit, ratamque habuit.

B

Caput Septimum.

Martyrizatur B. ENGELBERTVS Archiepiscopus.

CIRCA crepusculum ventum est ad locum insidiarum, & ecce Comes enormitatem concepti facinoris considerans & abhorrens, dicere cœpit ad suos: Væ mihi misero. Quid est, quod facere volui, ut Dominum & cognatum meum occiderem? Sed mox illi, quos ipse iam ante flatu Behemoth succenderat, cum rursus inflammantes, adeo ad facinus instigauerunt, ut instar colubri venenum, quod ad breue tempus euomuerat, ardentius resorberet & resumeret: statimque cum Heriberto de nece Episcopi tractans, voluntatem suam ei exposuit. Ille confestim, ut edoctus fuerat à fratre suo Dapifero, assumpto secum Heriberto de Suueren, Dominum Archiepiscopum præcesserunt, & cum in ascensu montis esset, Comes ait: Domine, hæc est via nostra. Cui Episcopus respondit: Dominus nos custodiat. Non enim sine suspicionem fuit. Tunc parum expectans Comes, alios famulos post eum misit, præcipiens eis, ut Heriberto assisterent in eo, quod ille moliturus esset. Cumque iam concauam viam, quæ in summitate duabus hinc inde semitis cingebatur, Dominus Episcopus ingrederetur, præmissi serui Comitis cum tanto strepitu aditum præoccuparunt, ut etiam ipse Pontifex, sicut hodie testis est Cellarius de Hemmerode, turbatus miraretur. Alij à dextris, alij à sinistris gradiebantur, quidam verò retro cum Comite insidias obseruantes, sequebantur. Tunc Heribertus signum eis dans, qui in latebris erant, tam horrificum edidit sibilum, ut non modo homines proditoris ignari, sed etiam equi, quibus insidebant, stuperent. Mox ij, qui præcesserant, extractis gladijs reuersi sunt.

S 3

Id